

2023

BASKALE İLÇE RAPORU

VAN | TSO

Van Ticaret ve Sanayi Odası

Başkale Tarihçesi:

Başkale Urartular zamanında “Adamma” olarak adlandırılan bir yerleşme yeri idi. Ermeniler buraya Adamakert ismini vermişlerdir. Sonraları Romalılar ve Partlar arasında sınır bölgesi olan Başkale, M.S. 3. yüzyılda Sasaniler’in, 6. yüzyılda Bizanslılar’ın eline geçti.

645’te ki Arap işgalinden sonra da yerel Ermeni beylerinin yönetiminde kaldı. 1100’lerde kurulan Sökmenliler’e bağlandı.

1245’te Moğol saldırısına uğrayan yöre kısa sürede yerel beylerin yönetiminde kaldıktan sonra 1386’da Timur’un ardından Karakoyunlular’ın 16. yüzyıl başlarında Safeviler’in egemenliğine girdi.

Başkale yöresinin kesin olarak Osmanlı devletine bağlanması Kanuni Sultan Süleyman döneminde 16. Yüzyıl ortalarına rastlar. Eskiden Kotur-Elbak adıyla anılan yöre 19. Yüzyıl sonlarında Van vilayetinin Hakkâri sancağına bağlı Elbak kazasının sınırları içinde idi. Kazanın adı Cumhuriyet döneminde Başkale olarak değiştirildi.

Başkale Coğrafyası:

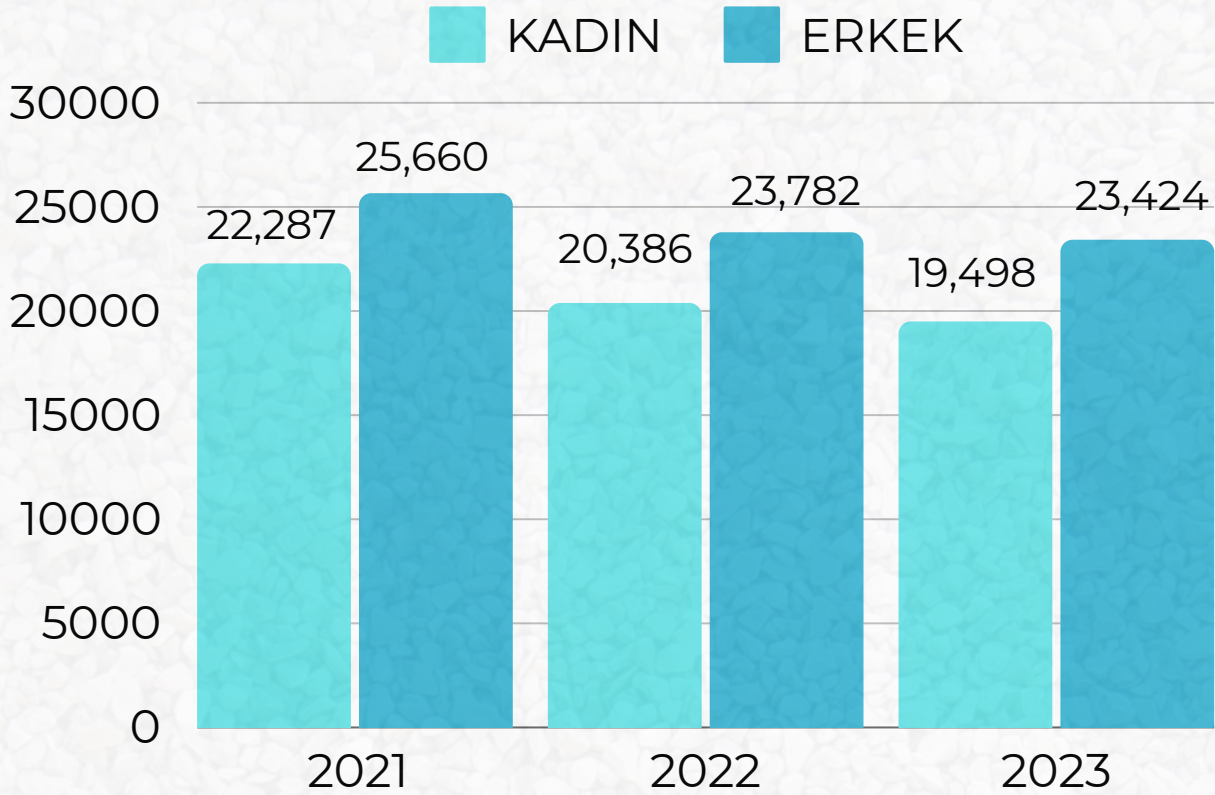
Yüzölçümü 2599 km², denizden yüksekliği 2400m, ortalama karla kaplı gün sayısı 140 gün, ortalama sıcaklığı 5,8° C’dir.

Van’a uzaklığı 120 km olan Başkale Van’ın güneydoğusunda yer alır. İspiriz dağı eteklerinde kurulmuştur. Kuzeyinde Van’a bağlı Özalp, doğusunda Türk-İran sınırı, güneyinde Hakkari’ye bağlı Yüksekova, batısında ise Van’a bağlı Gürpınar ilçesi bulunmaktadır.

Van ilinin güneydoğusunda yer alan ilçe toprakları çok dağlık ve engebelidir. Kuzey-güney doğrultulu yüksek dağ dizileri arasındaki bir vadiden oluşur.

Doğu kesimi Yiğit dağı olarak bilinen Havaril Dağı(3604 m) batı kesimini Başkale Dağı adıyla anılan İspiriz Dağı (3668 m), güneybatı kesiminde Gökdağ (3604 m) engebelindedir.

Dicle Nehri’nin en büyük kollarından olan Büyük Zap Suyu, Havaril Dağı ile doruğu ilçe sınırları dışında kalan Mengene Dağı yamaçlarından doğan suların birleşmesiyle oluşur.

Başkale Nüfus Yapısı:

2023 yılı sonunda adrese dayalı nüfus sistemi verilerine göre Başkale'nin toplam nüfusu **42 bin 922** kişi olarak hesaplanmıştır. Nüfusun **19 bin 498**'ini kadın **23 bin 424**'ünü erkek nüfusu oluşturmaktadır.

Başkale İlçe Ekonomisi:

Başkale ilçesi halkının ana geçim kaynağı hayvan yetiştiriciliğidir. Özellikle küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yaygındır. Gerek iç gerek dış pazarlara canlı hayvan satılır. Bitkisel üretim iklim şartları nedeniyle gelişmemiştir. İran ile sınır komşusu olması sınır ticaretini de geliştirmiştir. İlçe merkezinde küçük çapta ticari faaliyetler yapılmaktadır.

Başkale' de Tarım ve Hayvancılık:

İlçe nüfusunun büyük bir çoğunluğu hayvancılık yapmaktadır. Bunun yanında bazı tarımsal faaliyetler de vardır. Ancak bu faaliyetler daha çok geçimlik ekonomi kapsamında yapılmaktadır.

Tarım:

İlçe coğrafi yapısı ve ikliminden dolayı tarım yapmaya pek müsait değildir. Yine de belde ve köylerde küçük çaplı genelde aile içinde tüketilmek için kullanılan tarım faaliyetleri görülür.

Başkale ilçesinde 2023 yılında kullanılan tarımsal aletlerin dağılımı şu şekildedir:

Traktör: 354

Diğer Aletler: 1.738

Toplam Alan	Nadas Alanı (Dekar)	Sebze Alanı (Dekar)	Meyveler, içecek Ve Baharat Bitkilerin Alanı (Dekar)	Süs Bitkileri Alanı (Dekar)	Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı (Dekar)
501.844	45.213	0	446	0	456.185

İlçenin 501.844 dekar alanı tarım alanıdır. Toplam alanın 456.185 dekar alanında tahıl ve bitkisel ürünler ekilmektedir. 45.213 dekar alan ise nadasa bırakılmaktadır. Meyve alanı ilçenin 446 dekarlık alanını kapsamaktadır.

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler Üretimi:

Ürün Adı	Ekilen Alan (Dekar)	Hasat Edilen Alan (Dekar)	Verim (Dekar)	Üretim Miktarı (Ton)
Buğday	105.000	102.500	109	11.153
Arpa	59.157	57.000	82	4.669
Nohut Kuru	28	28	107	3
Yonca	148.000	147.000	1.400	205.800
Korunga (Yeşil ot)	73.000	72.000	1.000	72.000
Çayır Otu	71.000	70.000	600	42.000
Toplam	456.185	448.528	3.298	338.923

Meyve Üretimi:

Ürün Adı	Toplu Meyve Alanı (Dekar)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	Verim (Kg/Meyve Veren A.S)	Üretim (Ton)
Elma Golden	286	1.393	3.512	20	28
Diğer Elmalar	62	0	5.040	0	0
Armut	60	945	758	18	17
Kayısı	38	0	1.260	0	0
Toplam	446	2.338	10.570	38	45

Hayvancılık:

İlçenin temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Küçükbaş hayvancılık daha çok gelişmiştir. Gerek iç gerek dış pazara hayvan satışı yapılmaktadır. Hayvansal ürünlerden süt, peynir, yoğurt elde edilir. Üretilen ürünler daha çok geçimlik ekonomide kullanılır. Küçükbaş hayvan sayısı bakımından ilçe önemli bir yerdedir. İlçede 2023 verilerine göre 573.293 küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Büyükbaş hayvan sayısı ise 8.032 olarak tespit edilmiştir.

Hayvan Adı	Canlı Hayvan Sayısı (Baş)
Sığır (Saf kültür, Kültür Melezi, Yerli, Manda, Manda yavrusu, Buzağı, İnek, Öküz, Tosun, Boğa)	6.872
At, Katır, Eşek	1.160
Koyun (Yerli, Merinos) Keçi (Tiftik, Kıl)	573.293
Hindi, Kaz, Ördek, Beç Tavuğu	1.545
Toplam	582.870

Başkale ilçesi Turizm Potansiyeli:

TRAVERTENLER

Van'ın Başkale ilçesindeki travertenler, yurdun pek bilinmeyen cennet köşelerinden biri. Görünümüyle Pamukkale'yi hatırlatan ve görenleri büyüleyen Başkale Travertenleri, Van il sınırlarında ziyaretçilerini bekliyor. Şehrin merkezine yaklaşık 145 km, Başkale ilçesine ise 35 km uzaklıkta. Yaz aylarında giderseniz aklınız bembeyaz karlarda, kış aylarında giderseniz yüksek dağların arasındaki şahane doğada kalacak. Yılın her döneminde ziyaret edebileceğiniz travertenleri, mümkünse farklı mevsimlerde birkaç kez görmenizi öneriyoruz.

ST. BARTHOLOMEUS KİLİSESİ

Kilise, Başkale İlçesi'ne bağlı Albayrak Köyü'nde bulunmaktadır. Büyük Zap Vadisi'ne bakan bir tepe üzerine kurulmuş olan kilise ve jamatun aynı tarihte yapılmıştır. En yaygın inanışa göre kilise Saint Bartholomeus'un mezarı üzerine 4'ncü yüzyılda inşa edilmiştir. Manastırla ilgili referans bilgilerden yola çıkarak kilise ve jamatununun 13'ncü yüzyıl sonu ve 14'ncü yüzyıl başında inşa edildiği kabul edilmektedir. St. Bartholomeus Kilisesi, doğu-batı doğrultusunda uzanan dikdörtgen bir alana oturmaktadır.

PERİ BACALARI (VANADOKYA)

Başkale merkezine 33 kilometre uzaklıktaki Yavuzlar Köyü'nde volkanik Yiğit Dağı'nın püskürttüğü kayaçların, yağmur sularının ve rüzgarın aşındırmasıyla ortaya çıkan peri bacaları, Nevşehir'in Ürgüp ilçesindeki Kapadokya'yı aratmıyor. Yöre halkı tarafından "Vanadokya" olarak adlandırılan ve her yıl özellikle yaz mevsiminde çok sayıda yerli ve yabancı turisti ağırlayan peri bacaları, son yıllarda yağışların etkisiyle ortaya çıkan, metrelerce uzunluktaki çok sayıda tünel ve mağarayla da dikkatleri çekiyor.

Başkale İlçesi Eğitim:

Başkale Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre, ilçe ve köylerde toplam 114 okul, 463 derslik bulunmaktadır. İlçenin 18.461 öğrencisi bulunmaktadır. 756 öğretmen görev yapmaktadır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde ve ortaöğretimde 42, lisede 27 ve mesleki eğitim de 29'dur.

İlçede Yapılması Gerekenler:

- İl merkezine ve sınır kapılarına olan ulaşımın iyileştirilmesi
- Mevcut küçükbaş ve büyükbaş hayvan potansiyelinin korunması ve sayılarının artırılması için modern çalışmaların yapılması
- Hayvan üreticilerine gerekli eğitimin verilmesi
- Hayvan yetiştiricilerine gerekli devlet desteğinin sağlanması
- Canlı hayvan satışının yapılması için modern bir alanın yapılması
- Mevcut turizm alanlarının tanıtımının iyi yapılması ve kış turizm potansiyelinin kullanılması için kayak merkezlerinin açılması

Başkale’de Öne Çıkanlar:

- Küçükbaş ve büyükbaş hayvan potansiyeli
- İran’a sınır komşusu olması, sınır ticaret faaliyetleri
- Bakliyat ve tahıl ürünleri miktarı
- Peribacaları ve travertenler

Başkale’ye Yatırım Alanları:

- Hayvancılık ile ilgili tüm yatırımlar
- Turizm yatırımları
- Sınır ticareti ile ilgili yatırımlar
- Tarımsal ürünler ile ilgili yatırımlar

